

Kringgående via leveranskedjor

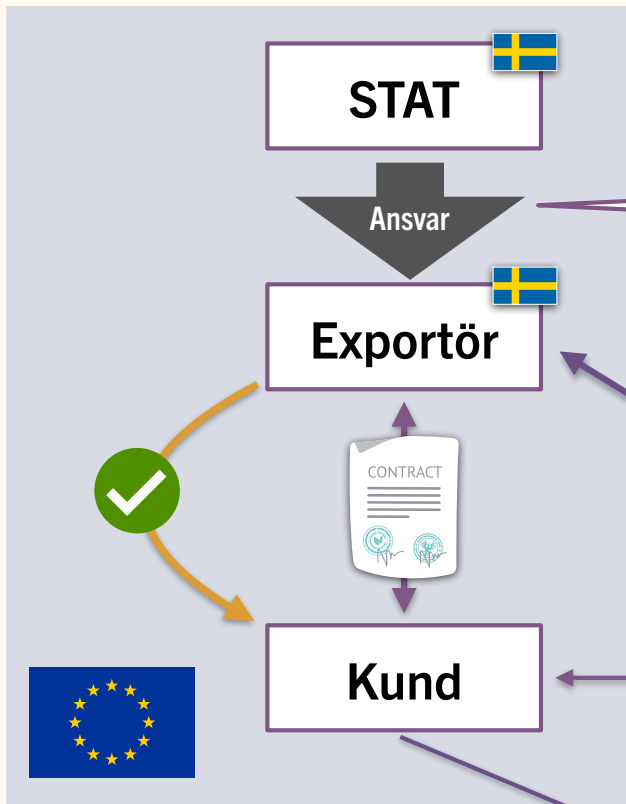
– Utmaningar i komplexa globala leveranskedjor och företagens ansvar

Lars Henriksson

Professor of law, LL.D., M.Sc BA & Econ.

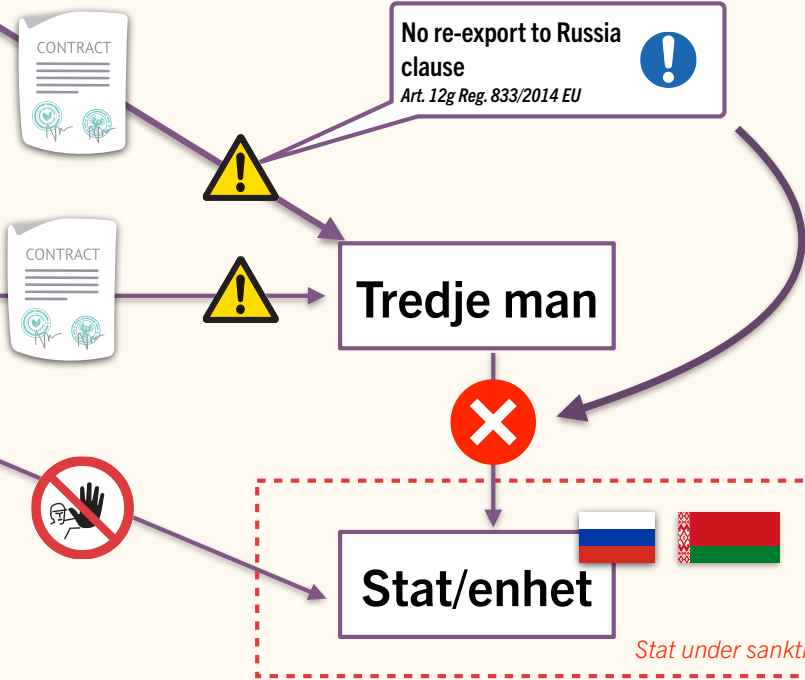

Straffansvar
Näringsförbud
Företagsbot
Personuppgifter

Art. 12 förordning 833/2014
 Det ska vara förbjudet att medvetet och avsiktligt delta i verksamhet vars syfte eller verkan är att **kringgå förbud** i förordning 833/2014, inbegripet genom att delta i sådan verksamhet utan att uppsåtligt eftersträva detta syfte eller denna verkan, men med medvetenhet om att sådant deltagande kan ha detta syfte eller denna verkan och med godtagande av en sådan möjlighet.

No re-export to Russia clause
Art. 12g Reg. 833/2014 EU

Kringgåendeförbud på olika nivåer

---

1. Generella förbud mot att medvetet delta i transaktioner som kringgår sanktionerna enligt sanktionsförordningarna
2. Listning av företag och personer i tredjeländer som medverkar till kringgående
3. Artikel 12f-mekanismen i förordning 833/2014 (anti-circumvention tool) gör det möjligt att stoppa export av särskilt känsliga produkter *till tredjeländer* som systematiskt fungerar som transit- eller omlastningshubbar för vidareexport till Ryssland

Intressant, eftersom den i praktiken innebär att EU för första gången använder handelspolitiska restriktioner mot tredjeländer inte pga. att de själva är föremål för sanktioner, utan därför att de inte anses ha förhindrat att deras territorium används för att underminera EU:s säkerhets- och utrikespolitiska åtgärder mot Ryssland

Ställföreträdaransvaret enligt sanktionslagen (3–10 §§)

- **3 § För sanktionsbrott döms till fängelse i högst tre år den som, uppsåtligen eller av grov oaktsamhet, i strid med ett förbud, en skyldighet eller en begränsning enligt en av rådets förordningar om internationella sanktioner eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av denna lag**
  1. direkt eller indirekt tillgängliggör egendom för, eller till förmån för, angivna personer, enheter eller organ,
  2. underlåter att frysa egendom som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av angivna personer, enheter eller organ, eller
  3. gör det möjligt för angivna personer att resa in på eller transitera genom en medlemsstats territorium.
- **Detsamma gäller den som i strid med ett sådant förbud eller en sådan skyldighet eller begränsning**
  1. inleder eller fortsätter att genomföra transaktioner med
    - a) en tredje stat,
    - b) en tredje stats enheter eller organ, eller
    - c) enheter eller organ som direkt eller indirekt ägs eller kontrolleras av en tredje stat eller av en tredje stats enheter eller organ,
  2. importerar, exporterar, säljer, köper, överför eller annars handlar med varor, transiterar eller transporterar varor eller tillhandahåller förmedlingstjänster, tekniskt bistånd eller andra tjänster som rör dessa varor,
  3. tillhandahåller finansiella tjänster eller bedriver finansiell verksamhet, eller
  4. tillhandahåller andra tjänster än de som avses i 3.
- **För sanktionsbrott döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet i annat fall än vad som framgår av första och andra styckena bryter mot ett förbud, en skyldighet eller en begränsning enligt en av rådets förordningar om internationella sanktioner eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av denna lag.**

Ställföreträdaransvaret enligt sanktionslagen (3–10 §§)

- **5 § För sanktionsbrott enligt 3 § döms också den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet kringgår ett förbud, en skyldighet eller en begränsning enligt en av rådets förordningar om internationella sanktioner eller föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av denna lag genom**
  1. att använda, överföra till en tredje part eller på annat sätt förfoga över egendom som direkt eller indirekt ägs, innehas eller kontrolleras av angivna personer, enheter eller organ och som ska frysas i enlighet med ett beslut om internationella sanktioner, i syfte att undanhålla egendomen,
  2. att tillhandahålla falska eller vilseledande uppgifter för att dölja att en angiven person eller enhet eller ett angivet organ är ägare till eller den slutliga mottagaren av egendom som ska frysas i enlighet med ett beslut om internationella sanktioner, eller
  3. att underlåta att fullgöra en skyldighet enligt ett beslut om internationella sanktioner att förse behöriga myndigheter med information om egendom som har frysts eller information om egendom inom medlemsstaternas territorium vilken tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av angivna personer, enheter eller organ och som inte har frysts, om sådan information har erhållits under fullgörandet av en yrkesplikt.
- **För sanktionsbrott enligt 3 § döms också en angiven fysisk person eller en företrädare för en angiven person, en angiven enhet eller ett angivet organ som underlåter att fullgöra en skyldighet enligt ett beslut om internationella sanktioner att till de behöriga myndigheterna rapportera egendom som tillhör, ägs, innehas eller kontrolleras av personen, enheten eller organet.**

ÄVEN:

- Näringsförbud
- Tillgängliggörande av personuppgifter
- Företagsbot (36 kap. 23–27 §§ brottsbalken)

Åtgärder genom 20:e sanktionspaketet

- **Aktivering av ”verktyget för att motverka kringgående” för första gången:**
  - Motverka systematiskt kringgående av EU-sanktioner med hjälp av exportörer i tredjeländer som återexporterar EU-varor till Ryssland
  - EU har aktiverat sitt verktyg mot kringgående på grund av Kirgizistans systematiska och ihållande underlåtenhet att förhindra försäljning, leverans, överföring eller export till Ryssland av vissa verktygsmaskiner och viss telekommunikationsutrustning som importeras från EU och används för tillverkning av drönare och robotar i Ryssland
    - Dessa högriskprodukter gör det möjligt för Ryssland att fortsätta sin olagliga militära aggression mot Ukraina och upprätthålla sin förmåga att föra krig
- **60 enheter läggs till i förteckningen över dem som ger direkt eller indirekt stöd till Rysslands militärindustriella komplex eller ägnar sig åt kringgående av sanktioner**
  - Inbegriper 32 enheter som är etablerade i Ryssland och 28 i tredjeländer (Kina, inbegripet Hongkong, Turkiet, UAE och Thailand)

Ny artikel 12f i Förordning 833/2014

---

1. Det ska vara förbjudet att direkt eller indirekt sälja, leverera, överföra eller exportera varor och teknik som förtecknas i bilaga XXXIII, oavsett om de har sitt ursprung i unionen eller inte, till fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ i det tredjeland som anges i den bilagan.

2. Det ska vara förbjudet att

- a) tillhandahålla tekniskt bistånd, förmedlingstjänster eller andra tjänster som rör de varor och den teknik som avses i punkt 1 och som rör tillhandahållande, tillverkning, underhåll och användning av dessa varor och denna teknik, direkt eller indirekt till fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ i det tredjeland som anges,
- b) tillhandahålla finansiering eller ekonomiskt bistånd som rör de varor och den teknik som avses i punkt 1, för försäljning, leverans, överföring eller export av dessa varor och denna teknik, eller för tillhandahållande av därmed sammanhörande tekniskt bistånd, förmedlingstjänster eller andra tjänster, direkt eller indirekt till fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ i det tredjeland som anges,
- c) sälja, licensiera eller på något annat sätt överföra immateriella rättigheter eller företagshemligheter, liksom att bevilja rätt till tillgång till eller vidareutnyttjande av material eller information som skyddas genom immateriella rättigheter eller som utgör företagshemligheter, och som rör de varor och den teknik som avses i punkt 1 och som rör tillhandahållande, tillverkning, underhåll och användning av dessa varor och denna teknik, direkt eller indirekt, till fysiska eller juridiska personer, enheter eller organ i det tredjeland som anges.

Vad:

- Fleroperationsmaskiner för metallbearbetning
- Apparater för mottagning, omvandling och sändning eller regenerering av tal, bilder eller andra data, inbegripet apparater för uppkoppling och dirigerering

'No re-export to Russia clause' - art. 12g

- Vid försäljning, leverans, överföring eller export till ett tredjeland, ska exportörer genom avtal förbjuda återexport till Ryssland och återexport för användning i Ryssland från och med den 20 mars 2024.

- Exportörer måste säkerställa att avtalet med tredjelandsmotparten innehåller lämpliga rättsmedel vid åsidosättande av sådan avtalsenlig skyldighet

- Om tredjelandsmotparten åsidosätter någon av de avtalsenliga skyldigheter ska exportörerna, så snart de får kännedom om åsidosättandet, underrätta den behöriga myndigheten i den medlemsstat där de är bosatta eller etablerade.
- Medlemsstaterna ska underrätta varandra och kommissionen om konstaterade fall av åsidosättande eller kringgående av en avtalsenlig skyldighet

Undantag: partnerländer som förtecknas i bilaga VIII
Vad: varor eller teknik som förtecknas i bilagorna XI, XX och XXXV, gemensamma högprioriterade produkter som förtecknas i bilaga XL eller eldvapen och ammunition som förtecknas i bilaga I till förordning (EU) nr 258/2012

Överlåtelser, access eller upplåtelser - art. 12ga

- Vid försäljning, licensiering eller överföring på annat sätt av immateriella rättigheter eller företagshemligheter samt beviljande av rätt till tillgång till eller vidareutnyttjande av material eller information som skyddas av immateriella rättigheter eller som skyddas som företagshemlighet med anknytning till de gemensamma högprioriterade produkter som förtecknas i bilaga XL, ska fysiska och juridiska personer, enheter och organ genom avtal förbjuda sina tredjelandsmotparter och kräva att de förbjuder eventuella underlicenstagare av sådana immateriella rättigheter eller företagshemligheter, att använda sådana immateriella rättigheter, företagshemligheter eller annan information i samband med gemensamma högprioriterade produkter som förtecknas i bilaga XL som är avsedda för försäljning, leverans, överföring eller export, direkt eller indirekt, till Ryssland eller för användning i Ryssland.

- Säkerställa att avtalet med tredjelandsmotparten innehåller lämpliga rättsmedel vid åsidosättande av en avtalsenlig skyldighet som ingåtts i enlighet med punkt 1
- Om tredjelandsmotparten åsidosätter någon av de avtalsenliga skyldigheter som ingåtts ska parten, så snart den får kännedom om åsidosättandet, underrätta den behöriga myndigheten i den medlemsstat där de är bosatta eller etablerade
- Medlemsstaterna ska underrätta varandra och kommissionen om konstaterade fall av åsidosättande eller kringgående av en avtalsenlig skyldighet som ingåtts

Gäller från och med den 26 december 2024.

Ska inte tillämpas på fullgörandet av avtal som ingåtts före den 25 juni 2024 förrän den 26 juni 2025 eller förrän avtalen löpt ut, beroende på vilket som inträffar först.

Åtgärder, riskbedömningar och kontroller - art. 12 gb

- Fysiska och juridiska personer, enheter och organ som säljer, levererar, överför eller exporterar gemensamma högprioriterade produkter enligt förteckningen i bilaga XL eller varor enligt förteckningen i bilaga XLVIII ska

a) vidta lämpliga åtgärder, i proportion till sin art och storlek, för att identifiera och bedöma riskerna för export till Ryssland och export för användning i Ryssland av sådana varor eller sådan teknik, och säkerställa att dessa riskbedömningar dokumenteras och hålls uppdaterade

b) tillämpa lämpliga riktlinjer, kontroller och förfaranden, i proportion till sin art och storlek, för att på ett effektivt sätt minska och hantera riskerna för export till Ryssland och export för användning i Ryssland av sådana varor eller sådan teknik, oavsett om sådana risker har identifierats på deras nivå eller på medlemsstats- eller unionsnivå

Undantag: Tillämpas inte på fysiska och juridiska personer, enheter och organ som säljer, levererar eller överför gemensamma högprioriterade produkter enligt förteckningen i bilaga XL eller varor enligt förteckningen i bilaga XLVIII **endast inom unionen eller till partnerländer** som förtecknas i bilaga VIII.

Krav: Säkerställa att alla juridiska personer, enheter eller organ som är etablerade utanför unionen och som de äger eller kontrollerar och som säljer, levererar, överför eller exporterar gemensamma högprioriterade produkter enligt förteckningen i bilaga XL eller varor enligt förteckningen i bilaga XLVIII **genomför kraven i punkt 1 a och b**.
Undantag: i fall där en fysisk eller juridisk person, en enhet eller ett organ, av skäl som den eller det inte själv orsakat, inte kan utöva kontroll över den juridiska person, den enhet eller det organ som den eller det äger